

Dapli promoziun economica en il sectur cultural

La regenza respunda ad ina dumonda parlamentara da deputà Jon Pult (ps Cuira)

DA MARTIN CABALZAR

■ **En ina dumonda parlamentara insunescha deputà Jon Pult (ps Cuira) la regenza da metter a disposiziun dapli meds finansials per la promoziun da la cultura. La regenza è dentant da l'avis ch'ils instruments avant maun sajan sufficients.** L'interpellant *Jon Pult* n'è betg dal tuttafatg cuntent cun la posiziun da la regenza ed el spetgass dal chantun ina strategia pli offensiva tar la promoziun da la cultura. Tenor Pult ha l'impurtanza da la lavur culturala, mo era da la purschida culturala ed artistica en il Grischun sco chantun da turissem, chaschunà adina dapli discussiuns ils ultims mais. Entant ch'artistas ed artists pretendan in nov model directiv per la cultura u schizunt ina revisiun totala da la lescha per promover la cultura saja la debatta politica davart la promoziun da la cultura sco er davart la politica culturala restada fin ussa fitg quieta, ha constatà Jon Pult.

Da gronda valur per il bainstar general

Tenor Jon Pult han la lavur culturala professiunala, la cultura da persunas laicas e l'intermediaziun da cultura ina gronda valur per ina societad infurmada e per il bainstar general. Da quai resultia era la legitimaziun per la promoziun publica da la cultura. «Quella na duai dentant betg vegnir attribuida tenor criteris economics, ma bain exclusivamain tenor criteris da la politica culturala», accentuescha Pult. La basa legala per quest sustegn dal maun public furma l'artitgel 90 da la constituziun chantunala ch'oblighescha il chantun e las vischnancas da promover la vita culturala. Correspudentamain promova il chantun activamain la cultura. En las differentas re-

giuns ed en las singulas vischnancas sajan las differenzas tant areguard la quantidad sco la qualitat da la promoziun da la cultura dentant fitg grondas, conceda la regenza.

Cultura sco attracziun turistica

L'art e la cultura sajan er ina contribuziun essenziala per l'attractivitat da noss chantun sco destinaziun turistica. Cler saja era

ch'il turissem cultural haja anc bler potenzial economic, constatescha Jon Pult. En quest senn vegnissia era legitimada ina promoziun supplementara da la purschida culturala tenor criteris da la politica dal lieu e da l'economia publica. Ina tala «promoziun economica en il sectur cultural» existia mo per part e regulaziuns liantas u ina strategia correspudenta man-chian.

Deputà Jon Pult (ps Cuira) n'è betg dal tuttafatg cuntent cun la resposta da la regenza a sia dumonda parlamentara.

FOTO Y. BÜRKL

Renovar ed extender la politica culturala

Malgrà la promoziun da la cultura entras il chantun stoppia vegnir constatà che la lavur culturala saja en bliers lieus finanziada nunsufficietamain. Perquai stoppia la politica tschentar la dumonda co che la politica culturala actuala possia vegnir renovada ed extendida, punctuescha Jon Pult. El vesa en quest connex duas pussaivladads: la promoziun effectiva da la cultura tenor purs criteris culturals e la promoziun economica en il sectur cultural. Pult è era da l'avis che las vischnancas u/e las novas regiuns pudessian vegnir obligadas da cunfinanziar la promoziun da la cultura. Per la realisaziun da questas ideas saja dentant ina midada da la basa legala actuala necessaria, manaja Pult.

Basa legala è sufficienta

En sia resposta fa la regenza allusiun a la lescha chantunala davart la promoziun da la cultura che prescriba ch'il chantun e las vischnancas promovian la vita culturala en il rom da lur competenzas. Il chantun ha da resguardar en quest connex la varietad culturala e linguistica da las differentas regiuns e da las gruppas da populaziun. Ultra dal sustegn da la diversità culturala cumpiglia quai era la tgira e l'intermediaziun da la cultura sco er il mantegniment e la promoziun da la trilinguitad chantunala.

«En sia totalità duai la promoziun chantunala pussibilitar ad uschè bleras gruppas da la populaziun sco pussaivel da sa participar da la vita culturala», scriva la regenza. Ella punctuescha che la promoziun chantunala saja subsidiara e s'engaschia adina cumplettend las contribuziuns da persunas privatas, instituziuns e vischnancas. L'onn 2012 haja il chantun impundi or dal budget ordinari 1,2 milliuns

per la promoziun da linguas, 4,5 milliuns per la promoziun da la cultura e 4,8 milliuns per projects culturals or dal fondo da lottaria nazional.

La promoziun da l'art e da la cultura per motivs socials, economics e turistics saja gia oz realisada tant en la lescha per promover la cultura sco en la lescha per la promoziun dal svilup economic e las ordinaziuns correspudentas. Uschia haja il chantun impundi pliras giadas contribuziuns ed emprests en il rom dal svilup economic sco tar Origen en il chastè da Riom, per il Museum da viafier Alvra a Bravuogn, per l'Observatori Mirastailas a Falera, per ils curs da musica ad Arosa e per la «Tschima» da l'Alvra.

Revisiun da la lescha è sin rucca

En il program legislativ 2013–2016 ha la regenza previs ina revisiun parziala da la lescha per la promoziun da la cultura. Quella preveda da nov era la promoziun da museums betg chantunals e d'instituziuns culturals (incumbensa Montalta 2007), da bibliotecas sco er da las scolas da chant e da musica tras las regiuns u eventualmain tras las vischnancas.

Betg promovidas fin ussa vegnan occurrenzas culturals che han lieu mintga onn sco il Cub Spengler a Tavau ed il Maraton da passlung en Engiadina. Quest princip duai tenor la regenza era vegnir mantegnì en l'avegnir. Eventualmain possia dentant vegnir examinada ina promoziun da plirs onns en il senn d'ina finanziaziun da partenza per che l'occurrenza possia s'establi en il martgà, accentuescha la regenza. Da ses puntg da vista na dovri da princip dentant nagins ulteriurs instruments legals per promover projects culturals e purschidas en il senn dal svilup economic.